

Víra a čas / Čas a víra

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2007](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2007](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 13. 4. 2007
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 13. 4. 2007

Víra a čas / Čas a víra

Víru můžeme chápat jako základ a zdroj akce, aktivity, orientované v čase směrem do budoucnosti a na budoucnost. Budoucnost samu ovšem musíme správně chápat jako to, co přichází, nikoli co pozůstává z minulosti. Víra je tedy spolehnutí na to, co přichází, a rezistence vůči tomu, co pozůstává z minulosti. Rozpoznat správně rozdíl mezi tím obojím, a zejména také rozpoznat, co z minulosti zůstává potřebné a použitelné, naproti tomu, co už je nepotřebné a dokonce škodlivé, není nijak jednoduché, a vyžaduje právě onu správnou orientaci vůči času a v čase. A proto musíme klást takový důraz na to, že událost (každé pravá událost) „je“ uskutečňujícím se (realizujícím se) subjektem, resp. že „má“ svůj subjekt, tj. subjekt svého uskutečňování, subjekt výkonu svého vlastního bytí, a že tento subjekt je vždy zároveň i subjektem své orientace vůči času a v čase, tím i subjektem své vlastní víry, které je vždy na nějaký subjekt nutně vázána (není žádné „víry o sobě“ mimo subjekt, vně subjektu). Ale to, že subjekt je schopen vykonávat jak své bytí, tak své aktivity, je možné právě jen ze zdrojů víry, která může být i velmi malá, ale může růst a může být i obrovská: a ta její „velikost“ se měří zejména právě časem, přesněji schopností subjektu se na přicházející čas (budoucnost) spoléhat (v jednotlivých akcích, tj. spíše spolehnout, a to vždy znovu), na něm a na spolehnutí na jeho adventivní povahu zakládat svou orientaci i ve svém okolí. A to právě znamená orientaci nejen na uskutečňování své vlastní budoucnosti a tím vykonávání svého vlastního bytí, ale překračovat, přesahovat v čase a ve svém vztahu k Času a do přicházejícího času (budoucnosti) sebe sama a meze svého bytí, tj. podílet se nejen na „super-událostech“ (jak tomu je v rámci organických komplexů živých bytostí), ale i na „událostech“ a na událostním dění, kterým už nemůžeme říkat „pravé“ v tom smyslu, že jsou vnitřně sjednocené a mají svůj vlastní subjekt, nýbrž které – jakožto ještě „přírodní“ – představují jakási společenství nejrůznějšího druhu (včetně biotopů atd.), ale které dokonce – na úrovni lidské – dostávají postupně stále výrazněji charakter dějinnosti a jsou pro nás (lidi) vlastně jakoby důležitější, významnější, jakoby „světodějnější“ než událost „pravé“.

(Písek, 070413-2.)